

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
ÚVODEM	9
Hudba nejzávažnějším projevem české kultury — Síla dějinné tradice české hudby — Periodisace českých hudebních dějin — Náznakovost této periodisace	
I. OD VZNIKU ČESKÉHO STÁTU AŽ DO SKLONKU HUSITSKÉ EPOCHY	15
Hudba církevní a lidová — Vzájemné prostupování hudby umělé a lidové — Monodie a polymelodie — Hospodářské, sociální a politické poměry na českém a slovenském území — Stará slovanská hudební tradice — Slovanská hudba na území Čech a Slovenska — Historická doba počíná křesťanstvím — Zápas východní a západní kultury u nás — Gregoriánský chorál v 11. století a jeho zlidovění — Lidové písně 11. století — Nejstarší památky gregoriánského chorálu — Gregoriánský zpěv za Karla IV. — Obnova slovanského zpěvu za Karla IV. — Pronikání národních prvků v tropech — Církev čelí úpadku — České prvky v sekvencích — Lidové prvky ve vánočních zpěvech — Světská lidová píseň — Vývoj lidové duchovní písně — Vzepětí české tvořivosti ve 14. století — Předhusitské duchovní písně — Hospodine, pomiluj ny — Svatý Václave — Buoh všemohúcí — Jezu Kriste, ščedry kněže — Pronikání českých písní do chrámu — Husitské revoluční hnutí, jeho slovanský a sociální prvek — Duchovní píseň v době husitské a její útvary — Mistr Jan Hus a duchovní písně — Rozkvět duchovních písní lidových v l. 1420—1430 — Jistebnický kancionál — Jan Čapek — Pražské a táborské písně — Ktož jsú boží bojovníci. Válečné a agitační písně — Polemické a historické písně — Hudební charakteristika husitské písně — Význam husitské písně — Vliv husitské písně na vývoj duchovní písně — Světský jednohlasý zpěv. Minnesang za posledních Přemyslovců — Heinrich von Meissen — Francouzský vliv za Lucemburků. G. Machaut — Písně vagantské a písně lidu selského a městského — Pronikání francouzského a italského humanismu za Karla IV. — Světská píseň za Václava IV. — Domaslaus, mistr Závís a Jan z Jenštejna — Význam české středověké písně — Opoždění vícehlasého zpěvu u nás — Rozvoj českého vícehlasu za vlády Lucemburků — Dochované české vícehlasé skladby — Vícehlas v době husitské, jeho obnova v době J. z Poděbrad — Theoretické spisy o hudbě — Česká středověká hudba a výtvarné umění — Duchovní hry — Mastičkář — Hry tří Marií — Planky — Nástrojová hudba — Taneční hudba — Organizace a sociální postavení hudebníků — Machaut o pražské nástrojové hudbě — Česká hudební emigrace — Česká středověká hudba základem české hudební tradice — Nástrojářské živnosti v Praze — Spojení hudby nástrojové a vokální	
II. ČESKOBRATRSKÁ DUCHOVNÍ PÍSEŇ A LITERÁTSKÁ BRATRSTVA	55
Renesance a její vznik — Údobí české polymelodie (1450—1600) — Humanismus a renesance v českých zemích — Renesance na Slovensku — Čestí bratři, pokračovatelé husitské tradice — Jan Rokycana — Českobratrská lidová duchovní	

píseň — Rozvoj kancionálové literatury — Kancionál Lukáše Pražského a Jana Roha — Kancionál Jana Blahoslava — Polský překlad bratrských písní — Šíření obecné noty v kancionálech — Kancionály utrakvistické — Kancionály luterské — Kancionály v emigraci — J. A. Komenský — Vliv české duchovní písně na melodické myšlení evropské — Písně rořátní — Písně katolické pod vlivem písní reformačních — Světská humanistická jednohlasá píseň — Jan Campanus Vodňanský — Hudba při universitních slavnostech, duchovních hrách a školských dramatech — Pronikání lidových prvků do umělé hudby a lidové písně — Lidové písně v kancionálech — Politické písně — Vokální vícehlas na české půdě a jeho obnova za Jagellonců — Nizozemská polyfonie za prvních Habsburků — Opoždění českého vícehlasu — Literátská bratrstva — Vícehlasé zpěvní knihy literátů — Franusův kancionál — Královéhradecký speciálník — Písařské a iluminátorské dílny — Rozvoj českého knihtisku a nototisku — Dvojí druh českého vícehlasu v době jagellonské — Slovní intonace základem české melodie — Česká škola vokálního vícehlasu — Jiří Rychnovský a Jan Trojan Turnovský — Český a slovanský ráz školy — Kryštof Harant z Polžic — Skladebná prostota a svébytnost českého vokálního vícehlasu — Nástrojová hudba — Nástrojová hudba na pražském dvoře — Slovinský polyfonik J. Gallus-Handl — Nástrojová hudba na slechtických sídlech — Trubači a pozouněři — Sociální vzestup městských kapel — Nástrojová hudba a zpěv k tanci — Loutnová hra v Čechách a na Slovensku — Hudební výchova na školách — Česká hudební theorie 16. století — Styk s evropským humanismem

III. ČESKÁ HUDEBNÍ KULTURA V ÚDOBÍ POBĚLOHORSKÉM

85

Evropská hudba kolem r. 1600 — Charakter barokní hudby — Hudební rokoko — Časové vymezení baroku — Česká barokní hudba a její opoždění proti hudbě evropské — Hospodářské, sociální a politické poměry za protireformace — Duch národního odboje — Česká hudební tvořivost ochromena, nikoli přerušena — Opožděný nástup a dlouhé vyznávání českého hudebního baroku — Lidový a umělý sloh české hudební kultury — Italské vlivy v české hudbě — Styky humanistů s Itálií — Troilův sborník a italská doprovázená monodie — Náznaky nového slohu před Bílou horou — Chrámová hudba v 1. pol. 17. století — Lidová píseň výrazem odboje — Vzájemné působení lidové písně a umělé hudby — Slovenské sborníky s lidovými písněmi a tanci — České lidové písně. Sborník Košetického — Nedostatek pramenů v 1. pol. 17. století — Vlivy italské a nizozemské — Druhé období barokní (1650–1730) — Chrámová barokní hudba — Úpadek literátských bratrstev a vznik fundací — Hudba zámecká — Kapela kroměřížská — Hudba v Tovačově, Holešově, Vyškově a Jaroměřicích n. Rokytnou — Zámecká hudba v Čechách — Barokní orchestr — Duchovní a školské divadelní hry s hudbou — Česká barokní opera od r. 1627 — Fuxova Costanza e fortezza v Praze 1723 — Opera benátsko-dráždanská v Čechách, neapolsko-vídeňská na Moravě — Oratoria — Sepolkra — Lidová hudba v baroku — Domácí prvky v českém baroku — Adam Václav Michna — J. Pecelius — Jiří Meltzelius — P. J. Vejvanovský — Synthesa polyfonie a homofonie — Pronikání německého vlivu — Českoněmečtí skladatelé v cizině — Skladatelé 1. pol. 18. stol. českého původu — J. D. Zelenka — B. M. Černohorský — Třetí období čes. baroku. Škola Černohorského — Jan Zach — Frant. Tůma — J. F. N. Seger — J. A. Sehling — Fr. X. Bixi, předchůdce Mozartův — F. V. Habermann — J. Loheilius — Oehlschlägel — Fr. V. Míča a vznik sonátové formy — P. A. Iwanschitz —

Chrámoví skladatelé v Čechách a na Moravě – Reformační duchovní písně barokní – Katolické kancionály – Slovenské kancionály – Umělá hudba na Slovensku v 17. a 18. století – Kantoři v 2. pol. 18. století – Pastorely – Skladatelé pastorel – Reprodukční hudební umění. Loutnísté – Nástrojařství – Hudební theorie – Význam baroku ve vývoji české hudby.

IV. ČESKÝ HUDEBNÍ KLASICISMUS

135

Hospodářské a ideové poměry v 2. pol. 18. století – Rozvoj nástrojové techniky – Vývojové stupně tohoto období – Období předklasické a význam manheimské školy – Literární svědectví o české hudebnosti – Společenské poměry v posledním údobí feudalismu – Úpadek lidové písně duchovní a rozvoj písně světské – Hudebnost v severovýchodních Čechách – České hudební generace a problém dědičnosti hudební vloh – Uplatnění české hudební vloh v klasicismu – Ohlasy české nápěvnosti u Glucka, Haydna a Mozarta – Zsvětštění české chrámové hudby – Česká hudební emigrace, její příčiny a význam – Hlavní oblasti české hudební emigrace – Mannheimská škola – J. V. Stamice – Karel a J. Ant. Stamicové – Fr. X. Richter – Jiří Čart – Ant. Fils – Berlínská emigrace. Frant. Benda – J. J. Benda ml. – Jiří Ant. Benda a scénický melodram – Další emigranti do Německa – Fr. Ant. Rössler-Rosetti – Význam české hudební emigrace v Německu – Čeští emigranti v Paříži. J. L. Dusík – Ant. Jos. Rejcha – Jos. Kohout, J. K. Krumpholz, J. V. Stich-Punto, Nikodim – Čeští emigranti v Anglii. Kammell, Kočvara, Jansa – Čeští emigranti v Itálii. Jos. Mysliveček – H. A. Jelínek, V. Pichl, F. B. Dusík – Česká emigrace ve Vídni a její význam – Flor. Leop. Gassmann – J. A. Štěpán – Jan Adam Fr. Míča – Jan Křt. Vaňhal – Leop. Koželuh – Pavel Vranický – Ant. Vranický – Fr. Vinc. Krommer-Kramář – Epigoni vídeňského klasicismu – V. Jírovec – Leop. Jansa – Jan Hugo Voříšek – Česká hudební emigrace v Rusku a Polsku – Českopolské styky v 15. a 16. století – Čeští emigranti v Polsku v 18. století – Hudební život na české půdě v 18. století – Úpadek zámeckých kapel v 18. století v Čechách – Rozkvět zámeckých kapel na Moravě – Zámecká hudba ve Slezsku – Hudební klasicismus a lidová hudba – Měšťanská hudební kultura – Rozvoj nástrojařství a nototisku – České hudebně dějepisné bádání – Singspiel a opera. Mozart v Praze – Lidové hry se zpěvy – Domácí čeští skladatelé v 2. pol. 18. století – Škola Segerova – Václav Praupner – Fr. X. Dušek – Jakub Jan Ryba – V. J. Tomášek – J. A. Vitásek – J. Th. Held a J. Nep. Kaňka – Moravští skladatelé – Význam českého hudebního klasicismu v dějinách české a evropské hudby

DOSLOV 219

Svěbytnost, světovost a jednota českého hudebního vývoje

SOUPIS PRAMENŮ A LITERATURY	221
RESUMÉ (NĚMECKY)	277
SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH	295
REJSTRÍK JMENNÝ	297
REJSTRÍK VĚCNÝ	318
ČEŠTÍ SKLADATELÉ V ČECHÁCH A NA MORAVĚ V 16.—18. STOLETÍ	321
ČESKÁ HUDEBNÍ EMIGRACE V EVROPSKÝCH ZEMÍCH V 16.—18. STOLETÍ	327